

Univerza v Mariboru
Pedagoška Fakulteta
Enopredmetni slovenski jezik s književnostjo

DOMINIK SMOLE

ANTIGONA

(Seminarska naloga pri predmetu Slovenska književnost IV)

Mentor: red. prof. dr. Silvija Borovnik

Avtor: Ondina De Corti

Maribor, 18. 2. 2006

1. ŽIVLJENJEPIS

Dominik Smole se je rodil leta **1929** v Ljubljani. Kot srednješolec je pesmi in kratko prozo objavljajal v gimnazijskem zborniku Prvo klasje, v Mladinski reviji, leta 1946 pa je izšlo njegovo prvo natisnjeno delo **Pravljica o Lepoti, Dobroti in Ljubezni**.

Smole je kot pisatelj in dramatik dozoreval ob reviji **Beseda, Reviji 57** in **Perspektivah**. V slednji je bila tudi prvič objavljena Antigona.

Najprej se je uveljavil kot pripovednik, šele kasneje kot dramatik. Med leti 1954 in 1957 je objavljajal v revijah prozo. Leta 1958 pa je izšel njegov edini roman **Črni dnevi in beli dan**, po katerem je Boštjan Hladnik posnel tudi film Ples v dežju.

Leta 1986 je dobil Prešernovo nagrado.

Smole je bolj znan kot dramatik. Njegove prve objave so si sledile takole:

- Mostovi; leta 1948
- Potovanje v Koromandijo; leta 1956
- Igrice; leta 1957
- Antigona; 1960/61
- Cvetje zla; 1967
- Krst pri Savici; 1969
- Nekaj malega o vevericah in življenju; 1977
- Zlata čeveljčka; 1983
- Igre in igrice; 1986

Največ pozornosti je požela Antigona, ki je bila po objavi v Perspektivah, objavljena še pet krat.

Na odru je bila uprizorjena prvič leta 1960 v Ljubljani.

Umril je 29. 7. 1992 v Ljubljani.

2. OZNAKA SMOLETOVEGA LITERARNEGA DELA

Jože Koruza Dominika Smoleta uvršča v skupini tako imenovanih **avtorjev ontološkega nadrealizma**. Skupaj z Primožem Kozakom, Marjanom Rožancem in Petrom Božičem. Koruza pravi, da so se ti avtorji izluščili ob reviji Mladinska knjiga in njeni naslednjici Besede, dokončno pa so se izoblikovali ob Reviji 57 in Perspektivah.

Revija Perspektiva in ljudje zbrani okrog nje, so ključnega pomena za razumevanje idejnega ozadja Smoletovega ustvarjanja. Ti kritiki in literati so doživljali 2. svetovno vojno v času odraščanja. Na začetku svoje ustvarjalne poti so bili pod vplivom socialističnega realizma. Naraščanje totalitarne oblasti, neuresničene obljube in razmere v družbi pa so v mladi generaciji vzbudile le nezadovoljstvo. Leta 1948 se je zgodil kulturni prelom. Čeprav se je slovenska zavest usmerila k zahodnim tokov, se mi bistveni nič spremenilo. V družbi sta sila in ukaz še vedno zmagovala nad dokazom in razumom.

Ti avtorji so tedaj še delovali pod okriljem Besede. Zagovarjali so stališče, da umetnost ne more služiti revoluciji. Zaradi svojih prepričanj so prišli v spor s tedanjo kulturno politiko. Oblasti so Besedi potrgale podporo, njeni sodelavci pa so

nadaljevali v Revija 57. Ta je sicer izhajala samo eno leto, a prav z njo je povezan nastanek Smoletove Antigone.

Leta 1960 začnejo izhajati Perspektive. Vendar jim je zaradi poudarjanja idej eksistencializma in kritičnega odnosa do političnega pragmatizma, bila podpora kar hitro ukinjena.

Antigona je bila ustvarjena iz takih razmer, zato v njej zraven bivanjskih vprašanj zasledimo tudi politična.

3. MODERNA DRAMA

Antigona spada med t.i. **moderne drame**. Ima pa naslednje značilnosti:

- odprto dramsko formo
- prikazovanje družbenih in ontoloških/bivanjskih problemov posameznika
- ohlapna enotnost dramskega dogajanja; necelovitost in fragmentalnost
- pogoste menjave dramskega prizorišča; pretrgan časovni tok
- nepregledna zunanja zgradba
- povečanje števila dramskih oseb, predvsem stranskih
- dramski govor v nevezani besedi, približan vsakdanji govorici, opredeljen tudi s socialnim položajem govorečih in njihovim razpoloženjem
- ni več klasičnega dramskega trikotnika

4. FABULA ANTIGONE

4.1 Prvo dejanje

Uvod Smoletove Antigone močno spomninja na začetek Sofoklesove Antigone. Dogajanje se začne s koncem tebanske vojne, prizorišče pa je pred Kreontovo palačo v Tebah. Dogajanje se začne v poznih večernih urah.

Prva na prizorišče stopi Ismena, ki je ob Kreontu protagonistka drame. Veseli se, da bo končno zavladal v državi mir in blagostanje, novica o novem kralju je ne vznemiri preveč.

Novo oblast pa s prikritim cinizmom sprejema Teiresias, ki ima vlogo zagovornika javnega reda in usmerjevalca kraljeve politike. Iz praktičnih razlogov, da mir pomeni tudi blagostanje, tudi on slavi novega kralja Kreonta.

Nato prispe Kreont, ki se kraljevih dolžnosti še ni navadil. Prepričan je, da mu kot kralju morajo vsi ugoditi. Tako je nejevoljen, ker med družinskimi člani ne opazi nečakinje Antigone. Paž jo opraviči z besedami: *Za neko misel vztrajno išče smisel ...* Kreont se nima časa ukvarjati z njo, saj ga čakajo že prve uradne dolžnosti – ljudstvo terja kazen za izdajalca Polinejka, za Eteokla pa »časten grob in šumen pokop«. Teiresias kralja nagovori, da naj ugodi želji ljudstva. Ta izda odlok o prepovedi pokopa Polinejkovega trupla. To je **sprožilni moment za dramski konflikt in zaplet drame**.

Ismena se temu upre in hoče prepričati še Antigono. Novico o nameri sester prinese Teiresiasu Stražnik. Antigona se ji sprva upre, saj ji reče:

*Zelo je dolga pot do brata, čez ostro trnje vodi
in čez hude kamne. In cilj? Kdo ve,
če sploh je trdni in dokončni cilj?
Daleč čez črto tega mesta kaže kažipot,*

v deželo drugo, na drugo plat življenja.

Šele po tehtnem premisleku sprejme sestrično pobudo. **Njena odločitev za dejanje pa je trdna in pomeni zavesten izstop iz ustaljenega reda, vrednot.** Njeno navidezno šibkost zamenja upor zoper oblast, saj si želi poiskati globlji življenjski smisel. Tega bo pa našla tako, da bo uresničila svojo misel – pokopala bratovo truplo.

Za uporništvu nečakinj izve tudi Kreon, a ga novica ne vznemiri preveč. Čeprav mu notranja razdvojenost krati spanec, saj ni prepričan, ali mora dati prednost vladarskim dolžnostim ali svoji človeški naravi. Ko mu Stražnik sporoči novico o kršitvi ukaza se v njem prebudi kraljeva zavest. Zaveda se, da z odkritim nasiljem ne bo nič dosegel, tako se polasti tehnike prikritega nasilja, s katerim bo »uravnaval« življenje svojih podložnikov. Prepričan je, da je **dobro moč doseči tudi z zlom.** Zato Pažu ukaže, da naj ubije Stražnika, da se novica ne bi razširila. Ta odločitev je tudi odraz cinizma.

Prvo dejanje se zaključi z Ismenino prošnjo Kreontu, da naj vedar le dovoli pokop Polinejka. Ta prošnja znova vzbudi njegovo dvojno naravo: kot kralj ukaza, ne more prekršiti, hkrati pa si želi »miren dim v svoji hiši«. Tako sestrama dovoli, da naskrivaj zagrabeta bratovo truplo, svoje dejanje pa utemelji z besedami:

*In da bo vsem do kraja jasno,
roka ljubezni je to, ne dokaz slabosti.*

4.2 Drugo dejanje

Začenja se s spevom zbora o tebenskem miru in blaginji (str. 32). Nasprotje temu pa je početje Ismene in Antigone, ki od zore do mraka iščeta bratovo truplo. Haimon, Antigonin zaročenec, ne razume njunega početja. Prav tako Teiresias. Novica vznemiri tudi Kreonta, ko izve, da sestri iščeta brata na očeh vseh ljudi. S tem sta kršili njegov ukaz, saj jima je rekel, da naj to počneta na skrivaj. **Antigona pa to dela zavestno, saj Paž poroča, da je Antigona rekla, če hoče najti brata Polinejka, ga mora iskati pri belem dnevu in na očeh vsega sveta!**

Antigonina vera, da dela prav je tako trdna, da je ne morejo zlomiti niti hudi telesni napor. Ismena pa počasi omaguje. Dovolj ji je brezupnega tavanja. Njeno slabost prvi opazi Teiresias. Govori ji, da to ni v njeni človeški naravi.

Na samo odločitev Ismene pa vpliva sam Kreont. Ta pod vplivom alegoričnih sanj prekliče dovoljenje za skrivni pokop Polinejka. Tej odločitvi Ismena sicer ugovarja in ga opozarja, da tudi vladar ne sme kršiti temeljnih etičnih načel. **Kralj mora biti najbolj moder in moralno najvišji.** Dramsko dogajanje tukaj doseže svoj **idejni vrh.**

Ko ji Kreont razkrije resnico o stražniku in napove kazen za kršilca novega ukaza, se Ismenino prepričanje prične krhati. **Začne dvomiti v smiselnost svojega žrtvovanja, zave se šibkosti v primerjavi s kraljevo močjo, boji pa se tudi samote, izobčenja in obsodbe.** Tako se ukloni Kreontovi volji, notranje pa se zlomi, ko dojame, da se Antigonini veri pridružuje Paž, **njen lastni subjektivizem pa je omejen z telesnim bivanjem.**

Svojo odločitev utemeljuje z besedami:

*Bojim se za lastno telo in se bojim za dušo.
Karkoli govorim in delam, res je le eno:
jaz sem središče vsega – jaz sama sebi sem edino,*

*ves svet okoli mene je le moje dopolnilo.
Kje naj najdem Polinejka? V neznanih daljah, kjer ni mene?
O, mali Paž, usodni čar nas je zlomil v dve bitji,
v eno, ki leta za visokimi željami,
in v drugo, ki brez usmiljenja pritiska k tlom,
a ko udari ura, smo vklenjeni le v eno;
v telo, ki terja in zmaguje.
Nemočna sužnja sem tega, v čemer se nosim.*

Ismenin probrat iz poguma v strah pa ni zadosti motiviran. Zaveda se nasprotja med legitimnimi načeli in legalno oblastjo, a nima moči da bi svoj boj dokončala. Tako jo Smole spremeni v Antigonino nasprotnico. Je celo med prvimi, ki Antigonino dejanje označi kot blazno. Kreont novico o Antigonini blaznosti sporoči Tebam in celemu svetu.

4.3 Tretje dejanje

Uvaja ga zborovska pesem, tokrat o Antigonini blaznosti (str. 62). Vsi se je izogibajo in tudi ona se ne zmeni za ljudi. Kljub navideznim urejenim razmera, in Antigonini blaznosti, pa se vse dvor pogovarja o Polinejku. Vse pretrese novica, da se je Antigoninemu početju pridružil tudi Paž. To najbolj pretrese Ismeno. Zaveda se, da Antigona živi v svojem svetu z Pažem in Polinejkom in tam ni prostora za njo. Antigona je s svojo »drugačnostjo« v privilegiranem položaju. Njeno ravnanje pa vzbuja sovraštvo in ne sočutja. Ljudje od Kreonta zahtevajo, da prekine njeno iskanje Polinejka. Zdi se jim, da je »sedaj še bolj živ, kot za življenja«. Samo Teiresias se ne vznemirja preveč.

Njegov nihilizem in cinizem najodločneje zavračata Ismena in Hajmon, ker se bojita, da bi izgubila svojo zlagano identiteto. Še močnejši pa je Ismenin strah, da bi vendar le našla Polinejka.

S tem se drama približuje svojemu dogajalnemu vrhu.

Razplet in razrešitev obeta Kreontova odločitev, naj o obstoju ali neobstoju Polinejka odloča delfsko preročišče. To je, tako kot Teiresias, zagovornik oblasti. Prihod glasnika iz preročišča je glasno stopnjevan in ko ta oznani, da Polinejka ni, si vsi oddahnejo. Vendar samo za kratek čas. Prisotne predrami prihod Paža, ki razglasi, da je Antigona našla Polinejka. Ob tem se vsi zgrozijo, samo Paž razume **globji smisel njenega dejanja**. Kreont kaznuje Antigono s smrtjo, ker je prekršila njegov ukaz. Za trenutek se vsi zavejo, da **bi radi prestopili mejo danega in dovoljenega. Zavejo se namreč ničevosti lastnega bivanjskega položaja.**

Drama se zaključi simbolično s Teiresiasovimi besedami, da naj držijo Paža. On je še živ. Saj prav Paž sledi Antigoninemu zgledu.

Dramski konflikt, spočet v stari Grčiji, se pričinja znova.

5. OZNAKA DRAMSKIH OSEB

V Smoletovi Antigoni nastopa 8 dramskih oseb in zbor. Nosilci ključnih situacij pa so Teiresias, Ismena in Kreont. Antigona na odru ne nastopi.

ANTIGONA

Nastopa v t.i. dramskem zaodrju in se na odru ne pojavi. O njenih mislih in dejanjih izvemo iz pripovedovanj Paža in Ismene. Zato bi lahko rekli, da je Antigona v drami **dosledno zamišljena in izpeljana kot človeški ideal, ki se upira navadam, konvencijam in rutini, tudi za ceno lastnega življenja**. S tem, ker avtor Antigone ni postavil na oder, se je izognil moralizmu. Hkrati pa je dosegel, da se njen lik stvarnega, nekoliko zasanjanega dekleta spreminja preko blazne obsedenke v **simbol upora**.

Antigonine vrline so *pogum, vedoželjnost, odkritosrčnost*. Ne mara sprenevedanja, zato tudi zavrne Krontovo prošnjo, da naj truplo zagrebe naskrivaj. S svojim dejanjem se želi bivanjsko osmisliti, da njeni dnevi ne bi bili več »votli«.

Antigona najde Polinejka in opravi pogrebni obred. Tako je kaznovana s smrtjo. Predstavlja torej idejo, ki se po njeni smrti nadaljujejo s Paževimi dejanji.

ISMENA

Je nadomestni dramski subjekt, saj prenaša Antigonina dejanja in misli.

Po zunanosti je podobna Antigoni lepa, bistroumna in na videz odkritosrčna.

Na začetku je ona pobudnica za Polinejkov pokop. Njen kasnejši preobrat je posledica zloma, ko neha verjeti vase kot nosilko smisla. Ne **zna se več bivanjsko utemeljiti s samotno vero in upanjem in tako podleže Kreontovim grožnjam s smrtjo**. Šele nato, ko se odpove **vzvišenemu cilju, se začne prilagajati** in postaja podobna zagovornikom reda in miru. Ismenin preobrat bi lahko označili tudi kot resignirano odpoved idealu. Ko v obrambo svojega strahu in obupa izreče obsodbo nad Antigono, pristane v njenem nasprotnem taboru.

KREONT

Je protagonist drame. V njem se spopadajo tri funkcije: **vladar, oblastnik in človek**. Kreontov vladarski koncept temelji na navidezni razumni skrbi za ohranitev ustaljenih odnosov in običajev. Hkrati pa se zaveda, da če želi ostati človek, mora obvladovati svoje strasti. Zato tudi Antigoni dovoli skrivni pokop Polinejka. Kot oblastnik pa je Kreont popolnoma negativen. **Je samotni in prestrašen**, zato uporablja prikrite metode kaznovanja in ustrahovanja. Kljub nasilju pa je Kreont edini, ki razume nečakinjino stisko, saj je tudi sam nenehno razdvojen. Zaradi tega je njegov položaj tragičen, še posebno takrat, ko zaradi časti in avtoritete izreče Antigonino smrtno obsodbo.

Žalostno je, da Antigona najde Polinejkovo truplo in svoje bivanje osmisli, Kreont pa ostane razdvojen, osamljen in nesrečen.

TEIRESIAS

Je zagovornik tradicije in javnega reda. S svojo materialistično miselnostjo in z zavračanjem vsega izjemnega ali drugačnega je predstavnik negativnega pola oblasti. Teiresias je hlapec režima in njegova skrb za državo je le navidezna. Skrb namenja samo sebi. Zaradi lastnega udobja je vedno zagovornik obstoječega redu in oblasti.

HAJMON

Je uživač, katerega edino početje je preživetje praznih dni. S svojo zaročenko Antigono ne sočustvuje, saj ne razume njenega dejanja. Je celo eden prvih, ki jo označijo za blazno in tako postane njen nasprotnik.

PAŽ

Je tudi pomemben lik. Na začetku je brezskrben otrok, umor stražnika pa ga prizemlji. Zresni se in sledi Antigoninemu zgledu. Nikoli ne podvomi v Polinejkov obstoj in razume njeno odrešilno dejanje. Kot iskalec življenjskega smisla postane naslednik Antigone, s tem pa nasprotnik države.

6. DRAMSKA ZGRADBA, PROSTOR IN ČAS

Smoletova Antigona je primer **modernega dramskega besedila**. Dogodki si sledijo časovno zaporedno, vsa zgodba se odvija pred našimi očmi. Retrospektive v predzgodbo ne predstavljajo odločilnih dogodkov. Gre za **sintetično tehniko drame**.

Dramski prostor je **enoten**. Dogajanje je postavljeno v **Tebe našega časa**, začetek pa **sovpada s prihodom noči**. Dramske osebe poročajo še o enem dramskem prostoru, in sicer **zunaj mestnega obzidja**. Ta kraj je pust, poln grmovja in skal. Torej nepregledna pustinja, ki je hkrati tudi **prostor človekove svobode, zato je njegov pomen simbolističen**.

Dramski čas je **nemogoče opredeliti**, saj zaključek drame pomeni ponovno rojstvo dramskega konflikta.

Začetek prvega dejanja je **ekspozicija** ali **razpostava dogajanja**. Predstavijo se nam vsi protagonisti drame: **Ismena, Kreont** in **Teiresias**. Antigona sicer ne stopi na oder vendar o njej poročajo Ismena, Paž in Stražnik.

Sprožilni moment dogajanja je Ismenina pobuda, da se z Antigono upreta Kreontovemu ukazu o prepovedi pokopa Polinejkovega trupla.

Od tukaj naprej se **dogajanje zapleta in stopnjuje**, posamezni vrhovi pa ne povzročijo **peripetije** ali **razpleta**.

Prvi vrh je Kreontova odločitev, da dovoli skrivni pokop.

Zaplet se stopnjuje v drugem dejanju, ko sestri ne odnehata. Ismena počasi omaga in na koncu opusti iskanje pod vplivom Kreontovih groženj. To je tudi **idejni vrh drame** in hkrati **drugi vrh**. Nato Kreont razglasi Antigono za blazno in to je **tretji vrh**, ki pa še ne pripelje do odločilnega razpleta.

Celotno dogajanje je naravnano k dokončni uresničitvi Antigoninem pokopu Polinejkovega trupla. Tako kljub Antigonini blaznosti in Polinejkovem neobstoju dogajanje narašča tudi v tretjem dejanju vse do **odločilnega dogodka**, ko Kreont ukaže Antigono usmrtiti, ker je našla in pokopala Polinejka kljub prepovedi. Tukaj se dramsko dogajanje **ustavi in sledi razplet**. Ta obeta Tebejcem mir. A samo za hip, saj nato znova oživi. Paž s svojim obstojem in kot nadaljevalec iskanja Antigoninega življenjskega smisla, znova sproži **dramski konflikt**. **Drama se začne znova.**

7. SNOV, TEMA, MOTIVI

Sprožilni motiv dramskega spopada je prepoved **Polinejkovega trupla in Antigonin upor proti temu**. Ta motiv dobi nove razsežnosti. To ni več upor posameznika proti družbi, (kot pri Sofoklesu), ampak se ta spor prenese v Antigonino notranjost. Kaže se kot **boj med človekovim razumom in njegovo vestjo**. Razum Antigoni pravi, da naj se pokopu odpove, vest pa ji narekuje nasprotno. S tem se Smole približa miselnosti francoskega eksistencializma.

Vodilna tema je Antigonino iskanje Polinejka in s tem **iskanje lastnega jaza**.

Vodilna ideja predstavlja nespravljivo pokončnost posameznika s totalitarno oblastjo.

Stranski motivi: motiv idealnega ozaveščenega človeka, motiv obupanosti, motiv žalosti, motiv razdvojenosti (Antigona), motiv pragmatičnega oblastnika (Kreont), motiv značajske krhkosti dekleta, motiv straha (Ismena), motiv konformista in spletkarja (Teiresias)

8. ZUNANJI FORMA

8.1 Zunanja zgradba

Drama je razdeljena nekako na tri dele, čeprav v knjigi niso fizično ločeni. Sklepamo lahko, da gre za tri dejanja. Število dejanj nakazuje trikotniško zgradbo drame. Tretje dejanje je po vsebini krajše, kar je povezano z ritmom drame, saj je idejni vrh tik pred koncem drugega dejanja.

Vsaj tri dejanja uvaja Zbor, ki dramo tudi navzven povezuje z antičnim izročilom. Ustvarja tudi trdnejšo povezanost drame ter skrbi za njen poetični uvod in zaključek.

Didaskalij je malo, kar poudarja poetično naravo drame. Spregledati ne smemo uvodne dramatikove opombe, da se prvo dejanje dogaja ponoči, kar je namig na atmosfero dramskega dogajanja. Molk opazno poudarja vsa idejno pomembnejša mesta v dramah; samo v zadnjem dejanju se pojavi sedemkrat, v prvih dveh pa šestkrat

8.2 Zunanji ritem

Drama je napisana v **svobodnih verzih**, torej brez stalne metrične sheme.

Vrstice so različno dolge, saj je dolžina ritma odvisna od vsebinskega ritma. Dolžina niha od ene besede do cele vrstice. Pogost je miselni prestop, ki poudarja vsebino oziroma ritmično sugerira pogovorno intonacijo.

V nevezani besedi govori le zbor na začetku III. dejanja, toda zamenjan besedni red vzdržuje ritmičnost in s tem poetično naravnost besedila prav do konca drame.

9. JEZIKOVNE IN SLOGOVNE ZNAČILNOSTI

To **poetično dramo** sestavlja približno 2500 svobodnih verzov, ki se po količini in bogastvu pesniških podob prilagajajo dramskim osebam.

Katja Podbevc v svojem članku: *Funkcionalnost jezikovnih sredstev v Smoletovi Antigoni*, razdeli dramo na »**antigonski in neantigonski svet**«. Temu primeren je tudi jezik.

Za »**antigonski svet**« je značilen **zborni jezik, bogate metafore, zapletene stavčne strukture in široka paleta jezikovnih sredstev besednega in skladenjskega sloga. To nam vzbudi občutek vzvišenosti.**

Za »**neantigonski svet**« pa je značilna raba **pogovornega jezika, banalnih izrazov, puhlih fraz, nedokončanih in odsekanih stavkov.**

Pri izbiri pesniških sredstev je značilna **antitetičnost**. V pesniškem jeziku je veliko **antitez, oksimoronov in paradoksov.**

Prisotna je **izvirna metaforika**, s katero avtor opozarja na bivanjsko stisko sodobnega človeka.

10. ODZIV NA SMOLETOVO ANTIGONO

Inkret, A.: *TOREJ SPET Z ANTIGONO* v Izbranci literarne kritike in eseji. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1990.

Odkar vem zase me to besedilo spremlja oziroma zasleduje. Zdaj s prijaznimi estetičnimi užitki, kakršne dovoljuje avtorjeva poetična ironija, potem spet s svojim moralizmom, ki je sicer strog in dosleden, a nikdar, se ne zdi, zadrt in slep. Zdaj s silovitim (in tragičnim) aktivizmom, zdaj s svojim razkošnim artizmom. Enkrat z miselno radikalnostjo, drugič z igrivimi ritmi in besednimi igrami. Včasih s magičnim spojem obojega, retoričneelokventnosti in najgloblje pretresenosti. Potem me spet poskuša narediti ravnodušnega s svojim blesketavim manierizmom in s svojimi sentenčnimi izmišljiotinami. Nemara tudi sitnega zaradi svojega odhajanja – bega? - v stare grške čase, ko so sinovi na križpotjih pobijali svoje očete in se ženili s svojimi materami ter iz takega zakona rojevali nove oblastiželjne in bratomorne sinove, a tudi hčere, da so bile v življenju nesrečne kakor Ojdipova hči in Polineikova sestra Antigona.

11. PISATELJEV OPUS – KNJIŽEVNE IZDAJE

- 1954-57; novele objavljene v reviji Beseda, podlaga romanu Črni dnevi in beli dan
- 1958, 1986; roman ČRNI DNEVI IN BELI DAN

- 1948; igra MOSTOVI
- 1957; IGRICE, tri enodejanke
- 1956; eksistencialistična drama POTOVANJE V KOROMANDIJO
- 1960; poetična drama ANTIGONA
- 1967; igra v treh dejanjih CVETJE ZLA
- 1969; idejno-politična drama KRST PRI SAVICI
- 1977; enodejanka NEKAJ MALEGA O VEVERICAH IN ŽIVLJENJU
- 1983; drama ZLATA ČEVELJČKA
- 1986; KOMEDIJA igra za igro
- 1986; VESELOIGRA V TEMNEM
- 1986; TV dramulet LJUBEZNI
- 1986; IGRE IN IGRICE

Objave Smoletove Antigone

1. Revija Perspektive, 1960
2. DZS, 1961
3. DZS, 1972, zbirka Klasje
4. Mk, zbirka Beseda sodobnih jugoslovanskih pisateljev, 1975
5. Mk, 1979, zbirka Kondor
6. Mk, 1995, zbirka Klasiki Kondorja

Uprizoritve

1. Oder 57, Ljubljana, april 1960
2. Drama SNG Maribor, 1960
3. Drama SNG Ljubljana, december 1960
4. Slovensko stalno gledališče v Trstu, 1971
5. Mladinsko gledališče ljubljansko, januar 1983
6. Drama SNG Ljubljana, oktober 1987
7. Prešernovo gledališče Kranj, februar 1988

Prevodi drame v:

1. nemščino
2. hrvaščino
3. srbščino
4. slovaščino
5. angleščino

12. VIR IN LITERATURA

Dominik Smole: Antigona. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga, 1996.

Dužan Jovanović s sodelavci: Interpretacije: Dominik Smole. Ljubljana: Nova revija, d.o.o., 1996.

Ambrož D., Poznanovič M.: Antigona in Hamlet za maturante. Ljubljana: Založba Rokus, 1997.

Čokl S.: Šolske ure z Antigono Dominika Smoleta za učitelje. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 1996.

Inkret A.: Izbranci literarne kritike in eseji. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1990.

13. KAZALO

1. ŽIVLJENJEPIS.....	1
2. OZNAKA SMOLETOVEGA LITERARNEGA DELA.....	1
3. MODERNA DRAMA.....	2
4. FABULA ANTIGONE.....	2
4.1 Prvo dejanje.....	2
4.2 Drugo dejanje.....	3
4.3. Tretje dejanje.....	4
5. OZNAKA DRAMSKIH OSEB.....	5
6. DRAMSKA ZGRADBA, PROSTOR IN ČAS.....	6
7. SNOV, TEMA, MOTIVI.....	7
8. ZUNANJA FORMA.....	7
8.1 Zunanja zgradba.....	7
8.2 Zunanji ritem.....	8
9. JEZIKOVNE IN SLOGOVNE ZNAČILNOSTI.....	8
10. ODZIV NA SMOLETOVO ANTIGONO.....	8
11. PISATELJEV OPUS – KNJIŽEVNE IZDAJE.....	9
12. VIR IN LITERATURA.....	10
13. KAZALO.....	11